

Promenaea xanthina (Lindl.) Lindl. 1834

Synoniem:Promenaea citrina Don 1845.

Kweekruimte : Gematigd.

Verspreiding : In Zuid-Oost Brazilë , van Minas Gerais en Espirito Santa in het gebied van het Serra do Mar (Zeegebergte) en langs deze bergketen tot Paraná , misschien ook tot Rio Grande do Sul .

Groeiplaats :

Epifytisch op bomen in de bossen in de wat koelere bergstreken , boven ± 600 m. Vaak op de onderste takken en beschaduwd .

Promenaea xanthina

K.Eisses

Beschrijving : Een klein blijvende orchidee

met eivormige bulben,samengedrukt met duidelijke randen ; vooral de oudere bulben zijn vierzijdig en rimpelig , tot ca 3 cm hoog.

Onderaan de bulben meestal 2 á 3 bladeren , waarvan het onderste deel als een soort schede de bulbe gedeeltelijk omhult . Bovenaan de bulbe meestal 2 bladeren , smal langwerpig , naar voren wat breder uitlopend,onderaan als een steel samengevouwen , tot ruim 10 cm lang.

De bloeistengel is meestal korter dan de bladeren , enigszins overhangend , en komt op uit één van de onderste bladeren . 1 (zelden 2) bloemen , ca 5 cm in doorsnee , grondkleur licht tot citroengeel . De sepalen zijn ovaal , wigvormig toelopend en spits ; de petalen gelijkvormig , maar iets breder . De lip is aan de zuilvoet aangehecht en is driedelig ; de zijlobben zijn tongvormig , stomp , omhoog gebogen en aan de binnenzijde rood gestippeld ; de voorste lob is breed ovaal , enigszins toegespitst , achteraan met enkele rode stippen . Tussen de beide zijlobben een dwarsliggend , hanenkamachtig verlengstuk , naar voren toe halfcirkelvormig gebogen , met 5 ronde tanden , waarvan de twee buitenste grote tanden met de zijlobben vergroeid zijn , en de middelste tanden klein tot bijna ontbrekend zijn . De voorkant van het zuiltje beneden de stempel is holrond en verticaal rood gestreept .

Variaties : Er is een witbloeiende vorm bekend , die echter geen albino-vorm is , want de rode tekening komt er wel in voor .

Verwisseling mogelijkheden : De zeer zeldzame Promenaea paranasensis Schltr.1921 lijkt op deze soort ; maar daarbij is de verlenging tussen de zijlobben van de lip 3- delig en als een W geboden met één tand middenvoor . Behalve de hier besproken soort is vooral Promenaea stapelioides (Link & Otto) Lindl.1843 veel in cultuur.De bloembladen daarvan zijn aantrekkelijk groengeel gekleurd met purperen vlekken ; de voorste lob van de lip is in het midden zeer donker purper ; de bloem doet denken aan sommige Stapelia soorten ("Aasbloem", Asclepiadaceae).

Cultuur :

Licht :Promenaea xanthina vraagt een halfbeschaduwde , luchtige en in de zomer koele standplaats . Het tere blad moet bij sterke zonnestraling beschermd worden door afschermen en ventilatie. In de wintermaanden moet de plant een zeer lichte plaats krijgen in het warmste deel van de gematigde kas.

Water : Gedurende de groeiperiode van voorjaar tot herfst heeft de plant veel water nodig , maar zonder dat het substraat te lang nat blijft , want de wortels zijn daarvoor zeer gevoelig .

Ook moet in jonge scheuten geen water blijven staan . In de winter een matige rustperiode met een beperkte watergift , maar uitdroging moet in elk geval voorkomen worden . De luchtvochtigheid moet 70 - 80 % bedragen .

Temperatuur : In de winter moet de minimum temperatuur 's nachts ca 16 °C zijn ; in de zomer kan de temperatuur overdag tot ca 25 °C oplopen , afhankelijk van de weersomstandigheden.

Substraat : Deze soort moet in kleine potten of mandjes met een goede waterafvoer gekweekt worden . Als potmateriaal is het meest geschikt osmunda , boomvaren , of fijne boomschors met wat toevoeging van sfagnum . Ook opgebonden kan deze plant gekweekt worden , als de gewenste hoge luchtvochtigheid verzekerd is ; dan is meermalen besproeien van de plant noodzakelijk .

Deze soort is voor vensterbank-cultuur minder geschikt .

Bloeitijd : Voorjaar tot zomer . De bloemen zijn aan de plant enkele weken houdbaar . Ongeschikt als snijbloem.

Wetenswaardigheden : Promenaea xanthina werd in 1837 door Gardner in het Orgelgebergte in Brazilië gevonden . J. Lindley beschreef de plant in 1839 als Maxillaria xanthina , maar bracht de soort in 1843 over naar het , door hem nieuw gevormde geslacht Promenaea . De naam Promenaea citrina , door Don in 1845 gegeven , is in feite "ongeldig:" , maar wordt niettemin nog veel gebruikt.

Chromosomengetal $2n = 46$.

Hybriden zijn er maar weinig :

Prom.xanthina x Prom.stapelioides = Prom.Crawshayana , Crawshay 1905
en twee terugkruisingen

Prom.xanthina x Prom.Crawshayana = Prom.Colmaniana , Colman 1935

Prom.stapelioides x Prom.Crawshayana = Prom.Norman Gaunt , Charlesworth (N.Gaunt) 1970

Verder de geslachtskruising

Prom.xanthina x Zygopetalum mackayi = Propetalum Mathina , Neville 1976

Publicaties in Die Orchidee : 1 (1950) blz.168 Empfehlenswerte boot,Orchideen (Fritzen)

2 (1951) " 245 Importe sprechen uns an (Norbert)

10 (1959) " 73 Prom.citrina (Weigand)Kulturhinweis

11 (1960) blz. 89 Notiz zum vorigen (Hatschbach)

11 (1960) " 105 Botan.Kleinorchideen (Abendroth)

21 (1970) " 329 Orchideen aus Brasilien (Birck)

Bron : Orchideenkartei

Die Orchidee April 1978 .

Tekst : Lückel

Vertaald en bewerkt : J.M.G.Bouwman.

10-04-2001